

801—804 egregius et martir gloriosus ita intellegi voluit¹. 'Nam quis magis', inquit, 'sacerdos Dei summi quam dominus noster Iesus Christus, qui sacrificium Deo patri obtulit, et obtulit hoc idem, quod Melchisedech obtulerat, id est panem et vinum, suum scilicet corpus et sanguinem'. Pro nobis obtulit, ut nos eo redimeret sacrificio. Utrumque, et pro nobis obtulit hoc sacrificium, et nobis dedit in memoriale sempiternum, sicut in evangelio legitur: 'Et accepto pane', inquit evangelista, 'gratias egit et fregit, et dedit eis dicens: Hoc est corpus meum, quod pro vobis datur; hoc facite in meam commemorationem. Similiter et calicem, postquam cenavit, dicens: Hic est calix novi testamenti in sanguine meo, quod pro vobis fundetur'. Idem itaque victor et victima; et ideo victor quia victima. Idem itaque sacerdos et sacrificium; et ideo sacerdos quia sacrificium. In ea quippe natura sacerdos, qua sacrificium, excelsior caelis^a factus, semper vivus interpellans se^b pro suis. Idem ipse potens cum Deo patre et Spiritu sancto vitam [dare^c] credentibus in se. Idem Deo et vivo unigenitus Dei filius, dominus noster Iesus Christus, cuius laus et gloria in saecula sempiterna.

In Patris et Nati, Paracliti et nomine magno

Sit tibi prosperitas gloria vita salus.

O mi dulcis amor, David, in secla valeto;

Sit laus lux virtus Christus ubique tibi.

Fortassis Atheniensis sophista ex academica^d scola huiusmodi protulit questionem. Cum quo Platonice paulisper liceat argumentis verba conserere^e. Porro beatum Paulum legimus cum Stoicis disputare, ut eorum eos disciplinis ab errore in viam veritatis transduceret. Nam et populus Dei, redimendus^f a servitute durissima, Egyptiacis ditatus divitiis, ducem a Deo directum sequutus; ex quibus in tabernaculi aedificationem plurima Deo dona obtulit. Cur non, tam praeclaris^g eruditus exemplis, dialecticos illi questionario proponimus syllogismos^h? ut, suorum sauciatus armis, in catholici exercitus libens castra recurrat.

Dic, rogo, dic, doctor prudentissime, utrumne mors sit substantia? quatenus videamus, si digne dici debeat tantum eam suscepisseⁱ praemium. Igitur, si mors substantia est, creatura Dei est; quia nulla est substantia, nisi aut ipse sit aut a se creata. Si vero a Deo creata mors est, inter opera sex dierum eam esse creatam nemini dubitare licet; quia ipse creator, ut sancta refert historia, sexto die consummavit opera sua et in septimo requievit ab omnibus operibus suis². Si igitur inter illos sex dies mors creata esse non invenitur, utique creatura non est; et si creatura non est, ergo nec aliquid substantia. Nec plane, quicquid nomine mortis significari^k videtur, prius fuit, quam homo peccasset; quae est originalis peccati poena, [nec^l] inter originales creaturas condita, atque ideo nec recte creatura dici posse probatur.

Si vero hac dialectica praefatus magister ratione credendum non estimet mortem non esse creatam, Dei vel sanctae scripturae testimonio credat, quae dicit, ut legitur: 'Dominus mortem non fecit'. Igitur si Dominus eam non fecit, utique, ut diximus, nec creatura est. Nec aliud videtur esse mortem nisi absentiam [vitae^m]; quia ubi vitaⁿ a vivente^o recedet, ibi erit illud, quod mors dicitur; sicut tenebre nil aliud sunt nisi absentia lucis.

At si mors creatura non est — ut vere divinarum testimonio^p litterarum vel argumentorum rationabili necessitate probatum est — quomodo accipere potuit precium omnibus creaturis excellentius? Quicquid in domini salvatoris nostri passione diabolica

^a) caeli P.   ^b) interpellans se scripsit J. pro interpellasse P.   ^c) dare addidit J.   ^d) achademica P.
^e) consecrerere P.   ^f) redimendos P.   ^g) praeclarus P.   ^h) sillagismos P.   ⁱ) suscepit P.   ^k) significare P.
^l) nec addidit J.   ^m) vitae addidit J.   ⁿ) vite P.   ^o) uuientute P.   ^p) testimonia P.

1) Cypriani ep. 63 c. 4 (Opp. ed. Hartel p. 703).   2) Cf. supra pp. 123. 124.